

Чи потрібно звертатися до правоохоронних органів із заявою про розшук особи, зниклої безвісти за особливих обставин, у випадку отримання інформації про ймовірне перебування Вашого рідного в полоні ?

Управління з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин (Секретаріат Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин) МВС України

Якщо Вам стало відомо, що Ваш близький потрапив до полону, при цьому попередньо Ви не звертались до правоохоронного органу із заявою про розшук такої особи, Вам обов'язково слід звернутись із відповідною заявою за можливістю із долученням матеріалів, які підтверджують факт його перебування в полоні.

Згідно з вимогами частини першої статті 214 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), слідчий, дізнавач, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань, розпочати розслідування та надати заявнику витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Наразі до правоохоронних органів надходять численні заяви про факти зникнення безвісти військовослужбовців або факти втрати зв'язку з ними. У цих заявах, як правило, зазначено обставини, що свідчать про перебування військовослужбовця у зоні ведення активних бойових дій, зникнення під час виконання бойового завдання, проте російською федерацією його перебування в полоні не підтверджено. Такі заяви попередньо кваліфікуються за статтею 115 Кримінального кодексу України (КК України) з додатковими відмітками «кримінальне правопорушення вчинене в умовах збройного конфлікту, в тому числі пов'язане з проведенням антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил», «зникнення безвісти».

На підставі пункту 5 частини 5 статті 214 КПК України до Єдиного реєстру досудових розслідувань, серед іншого, вносяться відомості про попередню правову кваліфікацію кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) КК України.

Таким чином, у кожному випадку отримання слідчим, дізнавачем чи прокурором заяви або повідомлення щодо факту потрапляння у полон військовослужбовця Збройних сил України, іншого військового формування або цивільної особи, яку позбавлено особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, зобов'язаний внести відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та забезпечити всебічне, повне і неупереджене здійснення досудового розслідування.

Важливо наголосити, що факт перебування особи в полоні не означає, що його місцезнаходження встановлено.

Слідчий в межах розслідування кримінального провадження за фактом перебування особи в полоні на підставі наявних підтверджуючих матеріалів призначає судову портретну експертизу з метою ідентифікації такої особи.

Повідомляємо, що Національною поліцією України розшук особи, зниклої безвісти за особливих обставин, яка перебуває у полоні припиняється в разі звільнення такої особи з полону та її перебування в безпечному місці (де наявна можливість проведення відповідних слідчих дій), або повернення такої особи на підконтрольну Уряду України територію.

Водночас у разі отримання Уповноваженим достовірної інформації від правоохоронних органів, які здійснюють розшук осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, перебуває в полоні, у реєстровому записі щодо такої особи в категорії «Інформація про зниклого» Уповноваженим робиться відповідна відмітка про те, що така особа перебуває в полоні.

У зв'язку із зазначеним Секретаріат Уповноваженого закликає звернутись до правоохоронного органу із заявою про розшук особи, яка перебуває у полоні, якщо Вами не подано таку заяву раніше.

Крім того інформуємо, що відповідно до Закону України «Про соціальний захист і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України та членів їхніх сімей» особи, стосовно якої встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, мають право на безоплатну вторинну правничу допомогу на час позбавлення особистої свободи та після звільнення у зв'язку із захистом прав і законних інтересів, порушення через позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.